

Eusko Ikaskuntzaren Batzar Nagusia

2001 ekaina/junio/juin
Nº 113 zenb.

Juan den maiatzaren 26an Donostiako Miramar Jauregian 2001urteko Batzar Nagusia burutu zen. Gai zerrendak mar-
katzen zuen bezala, lehenik, iazko aktaren irakurketa eta onespena izan zen. 2000 urteko ekintza-txostenaren aurkezpena izan zen ostean. Juan Jose Goirienea de Gandarias Eusko Ikaskuntzako Lehendakariaren hitzetan "2000 urtea oso emaritu-
sua izan da Elkartearantz".

Ekintza-txostenean aipagarriena

Zenbait alderdi aipagarri izan ziren urteko balantze honetan, besteak beste, irakaskuntza birtualaren eskaintza. Joan den urtean, Jakinet euskal kulturaren adituak prestatzeko elkarrengin-
ezko ikastaroa, eta komunikabi-
deetako profesionaleri zuzenduriko Kazetaritza Digitala, elkarrengin-
ezko urrutiko ikastaroa abian jarri ziren, aurretik zeuden Ingurugiro Zuzenbidea (MIDA) eta Nazioarteko Merkataritza (MICI) graduondoko urrutiko masterrek osatzen zuten eskaintza zabalduz. Honez gain, ikastaro presentzialei dagokienez, Jakitez, euskal gaiak eta zientzia, kultura sustatzeko programa bostgarren ekitaldira iritsi zen eta Lurraldearen Antolaketa eta

El presidente de Eusko Ikaskuntza Juan José Goirienea de Gandarias, junto con el vicepresidente de la Sociedad por Nafarroa, Mikel Aranburu, Carlos Caballero secretario de la Sociedad y el vicesorero Alberto Garate.

Kudeaketan adituak prestatzeko ikastaroa, berriz, laugarren edizioa.

Honez gain, urte osoan zehar Euskal Herrian 24 ikastaro, jardunaldi, mintegi eta hitzaldi burutu ziren, hauen artean aipa-

tzekoak, Bilbon, Donostian, Gasteizen eta Iruñean izandako Kontzertu eta Hitzarmen Ekonomikaren inguruko hitzaldi zikloa eta jardunaldiak. Hiriko ekologia, drogamenpekotasuna ikuspegi kliniko eta neurobiologi-

kotik, arte barrokoa, zientzia fisiko-kimikoak, zibernetikak musikaren sorkuntzan duen aplikazioa edo Euskal Herriko erromanizazioa izan ziren beste askoren artean, ukituriko gaiak.

Jesús María Alkain, socio de honor

Durante el pasado año, además de las becas Angel de Apraiz y Agustín Zumalabe para la elaboración de estudios concretos,

se concedieron a través de las Secciones, 78 ayudas a trabajos de investigación.

Juan José Goirienea de Gandarias resaltó la

labor dinámica que se realizó durante el pasado año en la preparación el XV Congreso de Estudios Vascos, previsto para los

días 28, 29 y 30 de noviembre de 2001 y en el que se estudiará el estado de la ciencia, la cultura y las artes al inicio del siglo XXI.

El presidente felicitó a la Mediateka "en el año que culmina la digitalización y edición electrónica de la práctica totalidad del fondo editorial de la Sociedad, alrededor de 80.000 páginas de texto y más de 2.000 nuevas fotografías del archivo que hacen un total de 140.000 páginas y 20.000 fotografías".

Jesus Maria Alkain, socio de honor

Finalmente, tras la propuesta del presidente de la Sociedad, se nombró socio de honor al que es tesorero de la Sociedad Jesús María Alkain.

El vicepresidente por Alava, Manuel María Uriarte, explica las iniciativas que se desarrollaron en este territorio durante el pasado año.

Eusko Ikaskuntza

Internet

www.eusko-ikaskuntza.org

www.euskonews.com

www.euskoshop.com

Arrakasta handia II. Antropologia eta Erijiio Jardunaldietan

Eusko Ikaskuntzako Antropologia-Etnografia Sailak antolatutako II. Antropologia eta Erijiio Jardunaldiak: Erijiio, festa, erritual eta identitateak, izan ziren joan den maiatzaren 18 eta 19an Iruñan. Roldan Jimeno topaketan koordinatzaileetako batek, jardunaldien arrakasta azpimarratu zuen. Bertan bildu ziren hizlarien artean, kanpotar ugari izan ziren; Manuel Delgado Bartzelonako Unibertsitateko Irakasle Titularraren eta Joan Pratt Tarragonako Rovira i Virgili Unibertsitateko Katedradunaren interbentzioen kalitatea azpimarratu zuen Roldanek.

Manuel Delgado, profesor titular de la Universidad de Barcelona y José Ignacio Homobono, miembro del Comité Organizador de las Jornadas.

Bestalde, diziplina hau aldaketa izugarriak jasaten ari da eta oso ongi islatu ziren ikuspegi metodologiko berriak topagune hauetan. Txostengile guztien ponentziak oso interesgarriak izan ziren eta jardunaldietan izan zen entzulego kopurua ere garrantzitsua izan zen.

Una panorámica de la sala

Topaketeta hauetan, festak, errituak eta identitateak ikuspuntu ezberdinetatik landu zituzten partehartzaileek, historian, etnografian, folklorean edota antropologian adituak diren pertsonak gai hauek jorratu bait zituzteen.

L'Immigration des Basques aux Amériques, à Bayonne

Les journées sur l'Immigration des Basques aux Amériques se sont déroulées les 17 et 18 mai à la faculté de Bayonne. Des spécialistes du sujet, venus d'horizons très divers, ont participé à ces journées organisées par Eusko Ikaskuntza, avec la participation de la Ville de Bayonne et du Conseil Régional d'Aquitaine.

Le 17 mai, Alicia Castellanos, anthropologue mexicaine débuta la journée en parlant des relations des basques avec les Indiens. Puis Alberto Irigoyen Artetxe, historien uruguayen traita des bataillons basques engagés pour la défense de Montevideo entre 1841 et 1851. Ensuite Susana Maytia Romero, professeur de biologie, uruguayenne, relata les grandes lignes de la vie des naturalistes d'origine basque Damaso Antonio Larrañaga (1771-1848) et José Arechavaleta (1838-1912). L'après midi Ederne Alegria Aierdi, linguiste, analysa les vagues d'immigration du XVIIème siècle et celles de 1936. Xabier Apoalaza, professeur de philosophie, a parlé des antécédents idéologiques et culturels de l'exil avant de céder la place à José Luis Orella Unzué de l'Université de Deusto pour un exposé sur l'apport basque dans le droit international à travers les écrits de Jesus de Galindez.

Xabier Peillen eta Jose Luis Orella

Le 18 mai, le colloque se poursuit, avec Jokin Apalategi Begiristain, professeur de Sociologie, qui aborda les caractéristiques sociologiques de l'émigration. Puis Gorka Aulestia, de l'université de Reno, retraça le parcours de l'écrivain Andima Ibiñagabaitia avant de laisser la place à Paulo Iztueta Armendariz de l'université du Pays Basque, qui évoqua la revue littéraire Euzko-Gogoa. Puis Fernando Muru, historien, fit le point sur la vie associative des Basques au Chili. Ur Apalategi, maître de conférences, fit la dernière intervention en parlant des écrivains en exil en Amérique. Pour terminer Txomin Peillen, professeur émérite fit les conclusions pour clôturer ce colloque.

Le 18 mai, le colloque se poursuit, avec Jokin Apalategi Begiristain, professeur de Sociologie, qui aborda les caractéristiques sociologiques de l'émigration. Puis Gorka Aulestia, de l'université de Reno, retraça le parcours de l'écrivain Andima Ibiñagabaitia avant de laisser la place à Paulo Iztueta Armendariz de l'université du Pays Basque, qui évoqua la revue littéraire Euzko-Gogoa. Puis Fernando Muru, historien, fit le point sur la vie associative des Basques au Chili. Ur Apalategi, maître de conférences, fit la dernière intervention en parlant des écrivains en exil en Amérique. Pour terminer Txomin Peillen, professeur émérite fit les conclusions pour clôturer ce colloque.

Jornada sobre la Carta Europea de Derechos

Bajo el título *Carta Europea de Derechos* se celebró el pasado 18 de mayo en el Palacio Miramar de Donostia, la Jornada organizada por la Sección de Derecho de Eusko Ikaskuntza en colaboración con el IVAP. Los asistentes, examinaron el contenido y naturaleza de dicha Carta

Jardunaldi hauetako irakasleak

en el espacio comunitario en general, y su articulación concreta en relación con las Constituciones de cada uno de los Estados.

Hezkuntzaren alorreko Ikastaria 12 aurkeztua

Joan den maiatzaren 29an Eusko Ikaskuntzaren Gasteizko egoitzan "Kode Bereizketa eta Bateraketa eremu urriko hizkuntzaren ezebitasun goiztiarrean" izenburupean *Ikastaria 12* aurkeztu zen. Liburuan, Euskal Herriko Unibertsitateko "Udako Ikastaroak" egitarauaren barruan jorrotutako jardunaldien emaitzak biltzen dira. Ikerketen helburua, elebidun izatera heltzen diren haurren garapena nolako den mugatzea izan da eta hizkuntzen arteko nahasketak egonez gero, nolakoak izan daitezkeen.

XV Congreso de Estudios Vascos "Ciencia y cultura vasca, y redes telemáticas"

Sección 6ª

La Sociedad del Conocimiento y Euskal Herria

Bajo la etiqueta de la Sociedad del Conocimiento se incluye un vasto sistema que tiene que ver con el desarrollo personal y social, con el qué y cómo hacer y reflexionar para situarse como Persona y País en el pelotón de cabeza. Así en esta 6ª y última sección del XV Congreso de Estudios Vascos se van a dar a conocer la situación y perspectivas de Euskal Herria en relación a la Ciencia, la Tecnología e Innovación, en relación a las formas organizativas de las corporaciones tanto públicas como privadas y en relación a los valores individuales y socia-

les primordiales. Se analizará igualmente el Sistema Educativo en Euskal Herria como pieza clave para la transmisión y formación de los elementos anteriormente citados: valores, actitudes y conocimiento. Las intervenciones programadas aúnan aproximaciones teóricas con otras basadas en investigaciones empíricas o en experiencias concretas sobre los temas planteados, buscando establecer la posición relativa de Euskal Herria con los países de nuestro entorno y las formas de mejorarla.

Responsable: Alfredo García Ramos

Coordinadores: Jean Michel Larraquet, Iñaki Ibarra, Iñaki Dendaluze, Mikel Navarro y Joseba Jauregizar.

Master eta Ikastaroak Interneten bidez

Eusko Ikaskuntzak Internet bidez ematen dituen master eta ikastaroetako aurreizenemate epea irekia dago irailak 30 arte.

Hauexek dira jorrazten diren gaiak:

Ingurugiro Zuzenbidea (680 ordu)

Nazioarteko Merkataritza (600 ordu)

Eusko Ikasgaiak (250 ordu)

Kazetaritza Digitala (250 ordu)

Finantza Merkatuak (200 ordu)

Hizkuntza Plangintza (250 ordu)

Ikastaroak osotasunean edo moduluka egin daitezke. Ikastaroak urrian hasiko dira eta interesatuek ondorengo helbide elektronikoa aurki dezakete informazio gehiago:

<http://www.eusko-ikaskuntza.org/masters/indexeu.html>

Ikastaro presentzialak

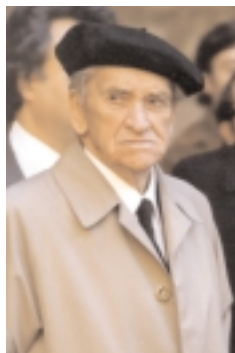
Eusko Ikaskuntzak ohiko ikastaro presentzialak prest ditu hurrengo ikasturterako eta aurreizenemate epeak irekiak daude honezkerok. Jakitez, euskal gaiak zientzia eta kultura sustatzeko programa, 250 orduko kurtsoa da eta Lurraldearen Antolaketa eta Kudeaketa ikastaroa 250 ordukoa ere.

Bazkideentzat eskaintza berezia

Eusko Ikaskuntzaren 15 Salletako bazkideek Jakitez eta Lurraldearen Antolaketa eta Kudeaketa ikastaroak dohainik egiteko aukera izango dute, bina bazkidek Saileko. Interesatuak eskaria egin beharko du dagokion Sailean. Informazio gehiago nahi dutenek:

<http://www.eusko-ikaskuntza.org/eu/jorn/jakitez.html>

Jornadas sobre Manuel de Irujo Olo en septiembre

Manuel Irujo 1978 urtean

Coincidiendo con el 20 aniversario de la muerte de quien fuera miembro de la Junta Permanente de Eusko Ikaskuntza, la Sección de Historia organiza las Jornadas sobre Manuel de Irujo Olo (1891-1981) para los próximos 20 y 21 de septiembre en el Palacio Miramar de Donostia.

Bajo la coordinación de los socios José Luis de la Granja y Juan Carlos Jiménez de Aberasturi, estos encuentros recordarán la figura del ilustre navarro. Analizarán diversas facetas y etapas de su vida: su labor como diputado a Cortes del PNV en la II República, su nombramiento como ministro del Gobierno de la República, o su actividad en la Sociedad de Estudios Vascos entre otros.

La labor de Manuel de Irujo en Eusko Ikaskuntza fue muy importante ya que tomó parte en la reactivación de la Sociedad en 1978, junto con Agustín Zumalabe y los otros cinco supervivientes de la Junta Permanente de 1936, José Miguel Barandiaran, Justo Garate, Manuel Lekuona, Aingeru Irigaray y Joaquín Irizar.

El acto de inauguración de las jornadas correrá a cargo de Juan José Goiriarena de Gandarias, presidente de Eusko Ikaskuntza. Iñaki Bazán, presidente de la Sección de Historia presentará las mesas redondas. Se desarrollarán dos mesas redondas con los siguientes participantes:

Mesa redonda, 20 de septiembre

Dr. Angel GARCÍA-SANZ MARCOTEGUI (Universidad Pública de Navarra)

La adscripción ideológica de los antepasados de Manuel de Irujo Olo

Dr. José Luis DE LA GRANJA SAINZ (UPV/EHU)

Manuel de Irujo, diputado a Cortes del PNV en la II República

Dr. Pedro BARRUSO BARÉS (Profesor de Instituto)

Manuel de Irujo y la Guerra Civil en Guipúzcoa en el verano de 1936

Dr. Hilari RAGUER I SUÑER (Abadía de Montserrat)

Manuel de Irujo, ministro del Gobierno de la República (1936-1938)

Dra. Idoia ESTORNÉS ZUBIZARRETA (Editorial Auñamendi)

Manuel de Irujo y la Sociedad de Estudios Vascos

Mesa redonda, 21 de septiembre

Dr. Juan Carlos JIMÉNEZ DE ABERASTURI CORTA (Archivo de Rentería)

Manuel de Irujo en la II Guerra Mundial: el Consejo Nacional de Euzkadi en Londres

Dr. Ludger MEES (UPV/EHU)

Manuel de Irujo, del final de la Guerra Mundial a la muerte de Aguirre (1945-1960)

Dr. José Antonio RODRÍGUEZ RANZ (Universidad de Deusto)

Manuel de Irujo, de la muerte de Aguirre al final del franquismo (1960-1975)

Dr. Santiago DE PABLO CONTRERAS (UPV-EHU)

Manuel de Irujo en la Transición democrática (1975-1981)

Dr. Josu CHUECA INTXUSTA (UPV-EHU)

Manuel de Irujo y la cuestión navarra

Clausura: Dña. Arantza AMEZAGA DE IRUJO. Escritora

Europako Eskubideen gutuna: eskubideen alorrean benetako aurrerapausoa ote?

Maite Zelaia Garagarza, EHUKo Zuzenbide Konstituzionaleko irakaslea
Europako Eskubideen Gutunari buruzko jardunaldieta-ko koordinatzailea.

Ukaezina da, Nizako Europako Kontseiluak 2000 urteko abenduaren aldarrikatu berri duen Europako Eskubideen Gutunak, interes berezi bat sortarazi duela, ez bakarrik Nizako Gailurra arrakastatsutzat kalifikatu dutenen artean, baizik eta bertatik etsipenak jota bueltatu direnen artean ere bai, azken hauek, iluntasunean ageri den argi puntua baita aipatu testua.

Denbora da Europak merkatu edo eremu ekonomiko bat izateari utzi ziola eta bere jaiotza umetan zeukan izaera ekonomiko hutsa gainditu duela, planteamendu eta gai politikoei leku eginaz. Honen isla, hizpide dugun Eskubideen Gutuna litzateke, azken finean, ordenamendu juridiko batek duen zutaberik sendoenetakoa, herritarren eskubide eta askatasunek-eta hauek bermatzeko sorturiko instrumentuek- osaturikoa baita.

Gehienetan gertatu ohi denez, oraingoan ere, ez dago adostasunik testua baloratzeko orduan, beronen ahuleziak bakarrik ikusten dituztenetatik, testua arrakasta politikoz leu ulertzen dutenaraino, balorazioak ugariak baitira.

Europako Eskubideen Gutunari egotzen zaion ahulezia edo akats nagusietako bat balio juridikorik ezarena litzateke: lotespun juridikoaren jabe den benetako testu juridiko gisa onartua izan beharrean, izaera politikodun adieraz-

pen bezala aldarrikatu baita Nizan, 2004. urteko Gobernuarteko Konferentziaren esku utziaz Gutunak aurrerantzean eduki beharreko estatus juridikoaren auziaren erabakihartzea.

Aipaturikoa bada ere intentsitate handienarekin kritikatzeko den puntua, ez da somatzen den makaltasun bakarra, edukiari dagokionean ere, ahots ugari entzun baitira testu honek dituen hutsuneak salatuz. Edukiari dagozkion kritikok, funtsean, bi norabidetan doaz: bata, planteamendu aurrerakoi eta sozialak defendatzen dituzten alderdi politiko eta taldeek markaturiko norabidea litzateke, izaera aurrerakoiaren ispilu diren eskubide sozial eta ekonomikoak ez barneratzea salatuz eta, bestetik, izaera kolektibo edo talde izaera duten eskubideak aintzakotzat hartzea galdatzen dutenen planteamendua genuke, besteak beste, Euskal Autonomi Elkartearen ordezkariak erabakihartze guneetan defendatu duten jarrera, hain zuzen ere.

Hutsuneak hutsune, Europako Eskubideen Gutunak zenbait elementu positiboak ekarri dituela eztabaidaturik kanpo gelditzen da, nagusiki, metodoari dagokionean. Preseski, testua lantzeko jarraitu den formula ez da izan gobernuen arteko formula itxi bat (nahiz eta azken onarpena gobernuari dagokien zerbait den), baizik eta Europar Batasuneko erakunde eta organuetaz gain, Estatu kideetako parlamentuek eta noski, gobernuak, gizarte zibilarekin batera parte hartu baitute prozesu honetan. Metodo berritzailea, hortaz, Europako Eskubideen Gutuna onartzeko erabilirikoa. Ez da dudarik horretan. Asaldatzen gaituena, ordea, beste dudu bat da: partehartzea horren zabala izanik, barneratu al da estatu kideetako gobernuak barneratu nahi ez zuten edukirik? Jarraituriko metodo tradizionala izan balitz (Estatu kideetako gobernuen partehartze hutsa, alegia) emaitza beste bat izango ote zen edo testua "zilegitasunaz" janzteko gobernuen estrategia bat izan ote da? Edozein kasutan, testu honek, Europak eta bertako kide diren Estatuak, hain funtsezkoa den eskubide eta askatasunen alorrari begirunezko tratamendu bat ematen ahalgintu direla agerian jartzen du. Azken finean, testuak indar juridiko loteslerik ez izateak ez baitu suposatzen ondorio juridikorik sortzen ez duenik, ezen aurrerantzean Europako Justizi Auzitegiak instrumentu bat gehiago izango baitu eskubideen eremuko auziak interpretatzeko, orain artean Europar Batasuna juridikorik lotesten ez duen Giza Eskubideen Europar Komenioa erabili duen bezala.

ASMOZ TA JAKITEZ
EUSKO
IKASKUNTZA

Liburuak

Angel de Apraiz, Biografía y Bibliografía

MURO ARRIET, Oro
Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz

Este libro es la biografía sencilla y relajada de Angel de Apraiz, acompañada de un importante e interesante repertorio gráfico, donde encontramos fotos de las familias de Apraiz-Buesa y Apraiz-Landeta, junto con abundante información de la actividad profesional del gasteiztarra. Se trata de una aproximación a esta figura y una síntesis divulgativa de la interesante biografía de quien fue el secretario de Eusko Ikaskuntza.

Ur ertzeko hiri bat. Hondarribia

UNZURRUNZAGA, Xabier
Euskal Herriko Unibertsitatea Argitaipen Zerbitzua

Europako zenbait Arkitektura Eskolatarako irakasle-ikasle talde batek Hondarribian bi aste betez garaturiko lanak jasotzen dira liburu honetan. Muga eta pasabide kontrolatua hiri harresituaren jatorrian eta gaur egungo ezaugarriak eta gerora begira baliabideak aztertu zituen ikuspegi zoli eta ezberdinez europar gazte taldeak. Hondarribiako muga eta izakera ulertzeko irizpide berriak dituztu liburu honetan.

Becario proyecto heráldica

Convocatoria de beca, para un año:

Requisitos:

- Licenciado en Historia o con grandes conocimientos de historia, sobre todo de Alava.
- Conocimientos de Heráldica y Paleografía.
- Conocimientos de diseño gráfico por ordenador.
- Cuantía de la beca: Dos (2) millones de pesetas, brutas.
- Fecha de comienzo: mes de setiembre 2001.
- Interesados: enviar curriculum, antes de 31 de agosto de 2001.

Agenda

Junio

- 19 Presentación del XV Congreso de Estudios Vascos
- 26 Jornada sobre Eurociudad en Txingudi

Septiembre

- 21 Comité Ejecutivo y Comité Académico en Bilbao
- 20-21 Jornadas sobre Manuel de Lrujo en Donostia-San Sebastián
- 30 Finaliza el plazo de prematriculación para los cursos presenciales y por Internet

Octubre

- 1-15 Plazo de matriculación para los cursos presenciales y por Internet
- 13-14 Jornadas sobre Ciencias Naturales en Lekeitio
- 15 Finaliza el plazo de prematriculación para el curso presencial Jakitez.
- 19-20 Música Contemporánea. Seminarios en Bilbao
- 26 Jornada de Medicina en Iruñea

Noviembre

- 9-10 Música Contemporánea. Seminarios en Bilbao
- 28, 29, 30 XV Congreso de Estudios Vascos en Donostia.

ASMOZ TA JAKITEZ

Argitaratzailea: Eusko Ikaskuntza-Miramir Jauregia. Miramoncha, 48. 20007 Donostia.
Zuzendaria: Josemari Velez de Mendizabal.
Legre gordailua: SS-1056/92.ISSN:1133-9861.
Inprimategia: Juaristi (Itziar, Gipuzkoa).
Harpidetzak: Asmoz ta Jakitez etxean, jaso nahi baldin baduzu, idatzi edo del egin ezazu helbide hauetara:
Eusko Ikaskuntzako Bulego Nagusiak: Miramoncha Jauregia - Miramoncha 48-20007 Donostia. Tfnoa: (943)310855. Faxa: (943)213956. E-mail: eisev@esk.ehu.es. Ordulegia: 9.00-14.00/16.00-19.00.
Arabako Bulegoa: San Antonio, 41. 01005. Gasteiz. Tfnoa: (945)231552.Faxa:(945)148752. E-mail:elgasteiz@infonegocio.comOrdu: 8.00-14.00/16.00-18.00. **Bizkaiko Bulegoa:** M. Diaz de Haro, 11-1.48013 Bilbo. Tfnoa: (94)4425287. Faxa:(94)4414650. E-mail:elbilbo@infonegocio.com Ordu:10.00-14.00.
Nafarroako Bulegoa: Gaztelu plaza, 43 bis-3. eta 4. D. 31001 Iruñea Tfnoa: (948)222105.Faxa:(948)211737.E-mail:gaztelu@infonegocio.com.Ordulegia:9.00-14.00/16.00-19.00.**Iparraldeko Bulegoa:** Baionako Salaskotako Fakultatea Tfnoa.07.33.559529299.Faxa.07.33.559310518. e-mail:Eusko.ikaskuntza@univ.pau.fr.Ordulegia:9.00-12.00/16.00-19.00.